

Český Krkonošský národní park patří určitě k nejvyšším horám střední Evropy severně od alpských velikánů a v rámci České republiky se může pochlubit mnoha prvenstvími – jedná se o ~~zázračně~~ českou přírodní oblast, kde se

nachází nejvyšší hora, Sněžka, turisticky nejnavštěvovanější lokalita. Najdeme zde i největší vodopád – Pančavský a rovněž se [o první český národní park, vyhlášený již v roce 1963.] Na český Krkonošský národní

park přiléhá z polské strany Karkonoski Park Narodowy. Krkonoše patří do sítě UNESCO biosférických rezervací. Datem vyhlášení Krkonošského národního parku je ~~obdivuhodný~~ 17. květen 1963, biosférickou rezervaci zde

již [vyhlásilo UNESCO. Hlavním sídlem Správy parku národního Krkonošského] je malebné a příjemné horské městečko Vrchlabí. [Rozloha národního parku činí [54 969 ha. Vstupními branami do nejoblíbenějšího Krkonošského

parku jsou nejčastěji obce: Janské Lázně, Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn a Harrachov pro svou výhodnou polohu. Důvodem vyhlášení Krkonošského národního parku před padesáti lety byla především ochrana jedinečného

krajinného rázu s [lesními] cennými [velmi] a bezlesými [hor. K místním unikátům patří horská ~~údolíčka~~ a ledovcové kary či nezapomenutelné krkonošské zahrádky s obzvláště [květenou, klečové porosty

__ *podtržené*

__ *podtržené*

} __ *tučně*

[*~*

} __ *tučně*

[*jedná*

__ *Arial*

__ *vycentrovat*

[*~*

[*v roce 1992*

[*~*

[*~*

[*zhruba*

__ *Times New Roman*

} __ *kurzíva*

} __ *tučně*

[*stanovišti*

[*rašeliniště*

__ *tučně*

[*pestrou*

a především pak severská na hřebenech
nejvyšších hor, která připomíná vzdálenou
Skandinávii. Symbolem modře kvetoucí hořec
nádherný se stal tolitový (*Gentiana*
asclepiadea). Vyskytuje se roztroušeně po

celém území parku a patří k vzácnějším
~~neskutečně dramaticky ohroženým~~ druhům
naší květeny. Kořen ~~te~~ se v minulosti
s oblibou přidával do domácích pálenek.
~~Velchory~~ jsou tundrou uprostřed Evropy.

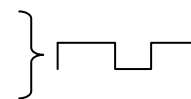
Na náhorních plošinách těchto nejvyšších
hor (Sněžka, Studniční ~~mi~~ hora nebo Luční
hora, Vysoké Kolo, Kotel) se ~~na~~ ~~hází~~ tzv.
arktoalpínské tundry. Jedná se o zcela
unikátní typ krajiny, se kterým se běžně

setkáváme až kruhem nebo v nejvyšších
polohách Alp. Hřebeny těchto hor jsou
kvůli drsnému klimatu ~~hrubé~~, opracované
větrem a mrazem a hostí už jen sporou,
~~ale~~ ~~spouš~~ cennou bylinnou vegetaci,

mechorosty a lišejníky i jiné druhy.
Průměrná teplota za celý rok v těchto
~~horních~~ partiích Krkonoš kolísá mezi
nulou a jedním stupněm Celsia a sněhová
pokrývka přes 180 dní v roce. Fenomémem

Krkonoš jsou tzv. ~~úplně horní~~ botanické
zahrádky. Jsou to hlubokánské skalnaté
jámy v závěrech horských údolí, druhově
oplývají které nejpestřejší květenou
~~rozsáhlých~~ Krkonoších. Díky pravidelným

┌ tundra

— vycentrovat

┌ ǃ

┌ ǃ

┌ tohoto hořce

┌ též ┌ ích

┌ Krkonoše

┌ ǃ ┌ ra

┌ lézají

} — vycentrovat

┌ za polárním

┌ zcela holé

┌ ǃ ┌ zato velmi

— Arial

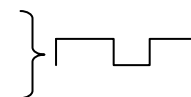
— vycentrovat

┌ vrcholových

┌ zde leží

┌ Krkonošské

— vycentrovat

┌ v celých

sněhovým lavinám a polím se do ledovcových karů nešíří les a přežívají zde světломilné rostliny arктоalpínské tundry. Tyto skalnaté jámy jsou pozůstatkem ledovcové nejvíce známých si nyní povíme. Ten nejfantastičtější

} podtrženě
 [činnosti a o těch
 | | ~ ~

Botanicky proslulá Krakonošova zahrádka je součástí Úpské jámy, což je nejdokonalejší ledovcový kar na české straně. Pančavská jáma se pojmenovanou zahrádkou Schustlerovou podle krkonošském badateli prof. Františku

Arial
 [[[ ]]]
 | | po významném

Schustlerovi, je v Labském dole. Obří důl je významné horské údolí s "Čertovou zahrádkou" na východním svahu Studniční hory. Krkonoše i přes svou nevelkou rozlohu oplývají bohatou květenou. Z dosavadních poznatků

vycentrovat
tučně
 [neobvykle tučně

vyplývá, že přebývá než 1 250 druhů rostlin, což je bezmála polovina veškeré původní květeny České republiky. K vzácným druhům patří tzv. relikty (druhy z doby ledové), koncentrované ve skalnatých jámách (SJ)

| | zde roste více [ ] hů
Arial
 [glaciální
kurzíva

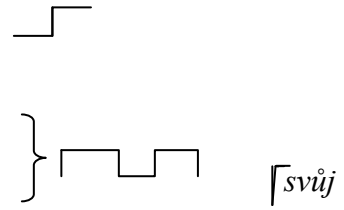
po ledovcích údolích, a celá řada méně či více známých dalších druhů. Od ústupu posledního mražení uplynulo okolo deseti tisíc let a stejně tak dlouho byly na hřebenech Krkonoš izolovány některé

} [[[ ]]] | | ~ ~
 [~ ~ | | zalednění Evropy
podtrženě

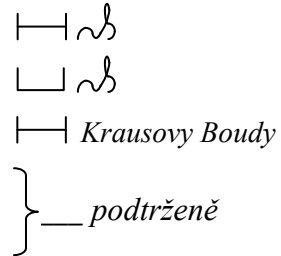
druhy rostlin. V této izolaci se složitými genetickými pochody začaly vyvíjet odlišný druhy, poddruhy a variety, tzv. krkonošské endemity, které jistojistě nerostou nikde jinde na světě. Budní hospodářství se

[ ]
 [nové [é
tučně
vycentrovat

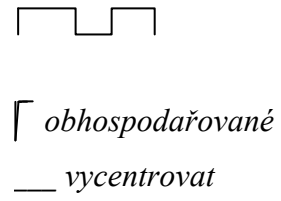
v Krkonoších začalo rozvíjet od 2. poloviny 16. století. Mělo zásadní vliv na vzhled a stav krkonošské krajiny. V té době začali vyšší polohy Krkonoš osídlovat plavební dělníci a dřevorubci z Korutan, Tyrol a Štýrska. Pro

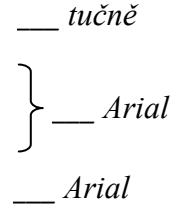
život si zde stavěli horské dřevěné boudy (odtud le slovo budní) a začali obhospodařovat okolní krajinu. Tak vznikaly dnešní proslavené a Pomezní Boudy i další osady. Odlesněná místa kosili nebo tam pásli dobytek. Vzniklé louky

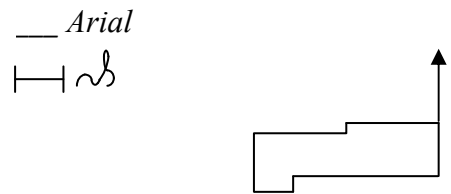
čas od času přihnojovali, vlhká místa citlivě obdělávali, suchá stružkami povrchovými naopak zavlažovali. Horalé těmto loukám říkali zahrady, neboť byly vždy pečlivě a upravené. Další rozvoj budního hospodářství sice znamenal

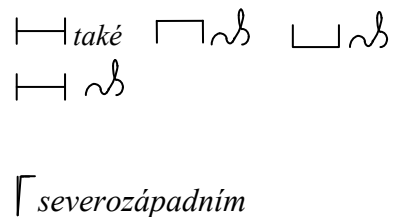
pro Krkonoše úbytek lesa, na druhé straně však umožnil vznik pověstných květnatých horských luk s obrovským ochranářským významem. Vodopády jsou fenoménem krajiny Krkonoš. Krkonošský národní park se řadí

na vodopády k nejbohatším územím v rámci celé České republiky. Po roce 1945 (zejména a hlavně po roce 1948) budní hospodářství postupně upadalo a původní drobné zemědělské usedlosti byly přeměňovány na rekreační

chalupy. V Krkonoších se nacházejí největší a proto nejmohutnějšími vodopády zde u nás. Pančavský vodopád padá z Pančavského kopece louky do Labského dolu. Horní Úpský vodopád je v svahu Úpské jámy, je druhý nejvyšší.

Mlýn (nejznámější ~~lyžařské~~ středisko sportů v ČR) a Horní Mísečky s nejvýše položenými běžeckými tratěmi ve výšce více než tisíc metrů nad mořem. Oblast západních Krkonoš: Harrachov (skokanské můstky až po K 180 a řada

dalších možností) a Rokytnice nad Jizerou.

Nebezpečné lavinové svahy v Krkonoších se často v zimě ~~ledovcových~~ karech. Mezi nejznámější lokalizací závěr ~~labského~~ dolu a překrásné údolí Bílého Labe, Obří

důl, ~~Krátký~~ důl, Modrý důl, Úpská jáma, Kotelní jámy, "Malá studniční jáma" a další. Na hranách těchto ~~ledovcových~~ karů se mohou nahromadit až patnáctimetrové ~~převěje~~. Tyto nejnebezpečnější lavinové svahy jsou vždy

v terénu pečlivě ~~výstražnými~~ tabulemi, viz lavinová prevence. Turisté, kteří se vydávají do Krkonoš poprvé, by měli absolvovat tradiční poznávací okruh pro pěší, tedy zamířit do Špindlerova Mlýna, v jehož ~~ted~~ je možno

navštívit nejzajímavější místa Krkonoš, která se stala již jakýmsi symbolem těchto hor. Odtud dále kolem Labského vodopádu přes Labský důl zpět do Špindlerova Mlýna.

Mezi návštěvníky přibližně 17kilometrový

okruh, který vede přímo ze Špindlerova Mlýna na horu Kotel, ~~bez~~ Pančavského vodopádu přes Labskou boudu až na pramen

Labe. Tento okruh je nejfrekventovanější v celých Krkonoších a patří k tomu

┌─┐ ~~z~~ zimních

___ Arial

___ tučně

___ kurzíva

┌─┐ tvoří v

┌─┐ ty patří ┌─┐ L

___ tučně

┌─┐ Dlouhý

___ vycentrovat

┌─┐ ~~z~~

┌─┐ závěje a

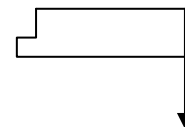
___ tučně

┌─┐ značeny

┌─┐

} ___ Arial

┌─┐ okolí

┌─┐ je oblíbený

___ Times New Roman

┌─┐ kolem

___ podtržené

Tyto se nacházejí v oblasti v hlavně
Osobité, Sivého vrchu, a v Červených
vrších. Flyšovou výplň Podtatranské vesnice
a horní brázdy tvoří pískovce a jílovce,
které se usadily na dně třetihorního moře.

┌─┐ kotliny

┌─┐ Podtatranské

┌ skupinu geologického podloží tvoří morény
a ledovcovo-říční usazeniny čtvrtohor.

┌ Zvláštní

___ vycentrovat

___ Arial

___ tučně

Území má základní morfologické znaky
vysokohorské krajiny - nadmořská výška,
velká členitost a bohatý výskyt skalní

┌ těž ┌ ich

forem. Hodnoto prvořadého významu tohoto
území je výrazný glaciální reliéf - k jeho
charakteristickým nepřehlédnutelným tvarům
patří ostré vrcholy a hřebeny, trogy, kary,
skalní stupně, morény, jezera vzniklá

┌ ou

___ podtrženě

┌─┐

┌ častá jsou

z ledovců a vodopády. Krasový reliéf se
váže na vápence a dolomity v obalové
části Tatranského národního parku (TANAP)
a je poletrrasovými jámami a zejména
jeskyněmi a skalisky, časté jsou také

___ tučně

┌─┐ charakterizován k

┌─┐ propastmi

vyvěračky, ponory a soutěsky s vodopády.

┌─┐

Území Východních Tater patří ke dvěma
úmořím: baltskému s přítoky Visly (Dunajec
s přítokem Popradu - většina území)
a černomořskému s přítoky Dunaje (Váh)

___ kurzíva

a Západné patří celé k černomořskému
úmoří/Váh a s mnoha hezkými meandry
podnebí se vyznačuje přechodným charakterem
od oceánského ke kontinentálnímu. Klimaticky
převažuje chladná oblast vysokohorského

┌ Tatry

___ tučně ┌─┐ jejich

a horského typu. Typickým znakem je vysoká proměnlivost oblačnosti, slunečního svitu, srážek, teploty vzduchu, větrných poměrů.

V zimě je tu častá inverze. Sněhová pokrývka se tu udržuje 200-250 dní v roce. Jde o velmi

chladné území s maximálním množstvím srážek ve Slovenské republice 1 400 až 1 600 mm ročně a průměrná denní teplota vzduchu pod 0 stupňů Celsia tu trvá víc než 200 dní, v roce, místy ve firnovištích po celý rok

Východní Tatry a Západní Tatry tvoří

horský přírozený jednotlivý celek s příslušnou ekologickou různorodostí druhů i biotopů. Rozmanitost tatranské flóry a lesů je činiteli (konfigurace

terénu, složení půd, ale určitě také vývoj v době postglaciální a pestrost současného klimatu i silný vliv člověka).

Téměř 2/3 území pokrývají lesy a kleč, 1/4 tvoří skalní plochy, nízké vodní plochy,

a jen velmi malou část tvoří zemědělská půda. Převažují jednoznačně jehličnaté dřeviny, jedná se zejména o (picea alba). Z původních dřevin se zachovala i limba (pinus cembra). Vegetace je rozdělená

do několika výškových vegetačních stupňů.

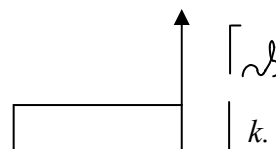
Stupeň podhorský (submontánní) nejnižší části území do nadmořské výšky 800 (900) metrů n. m. Má kulturní stepi, původní lesní společenstva se v něm zachovala pouze

___ tučně

┌ teplotní

___ podrženě

└ e,

} ___ Arial

┌ podmíněna více

___ podrženě

___ tučně

┌ vysokohorské hole,

___ Times New Roman

┌ smrk

___ vycentrovat

┌ zabírá

┌ ráz

___ Arial

┌ jen

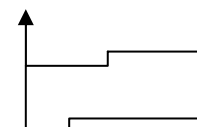
ve zbytcích (smrkové boriny, jedlové bučiny, vápencové bučiny). Jedlové smrčiny a březové olšiny jsou často na podmačených půdách.

} — tučně

Stupeň vyšší montánní (supramontánní) vyčnívá 1 500 (1 550) metrů nad mořem. Téměř

┌ sahá do výšky ┌ nad

souvisle je porostlý vysokohorskými smrčinami s různými příměsemi. Stupeň horský (montánní)

je v nadmořské výšce 800 (900) - 1 200 (1 250) metrů n. m. Představuje typický lesní stupeň se smrčinami, jedlí a borovicovými smrčinami,

— tučně

— Arial

ve vápencových oblastech bukové javoriny a bučiny. Stupeň subalpinský ve výškách

1 500 až 1 800 metrů nad mořem je porostlý kosodřevinou (~~pinus mugo superficialis~~ ~~manore fortis supramontis~~). Alpinský

} ~

stupeň (1 800 až 2 300 metrů nad mořem) zarůstá již jen travními ~~plochami~~, z dřevin jsou zde jen ojediněle malé keře. Stupeň podsněžný (subnivální) zabírá ~~v. č.~~ už jen ve Vysokých Tatrách, převládající tu

┌ společenstvy

— Times New Roman

┌ vrcholové části

— tučně

jsou lišejníky - případně některé mechorosty, vyšší rostliny tu nalezneme jen velmi řídce. V Západních Tatrách dochází u stupňů k posunutí hranice směrem dolů o asi 200 m, což je dáno "drsným klimatem"

} — vycentrovat

— podtrženě

a silným zvětráním hornin. Tatranské ~~druhy~~ různého původu. ~~Nacházely~~ se tu druhy arkticko-alpinské, středoevropské, boreální, jihosibiřské a středozevní. Na pestré rostlinstvo a členité území se vážou

┌ rostlinstvo má

┌ Vyskytují

} — vycentrovat

původní, zachovalé a druhově bohaté
zoocenózy s celou řadou vzácných,
endemitních a reliktních druhů.

Navíc se ve Vysokých Tatrách vyskytuje mnoho dalších minimálně stejně vzácných

živočichů, ať už o ptáky, obratlovce
nebo bezobratlé.

Právě zachovalost tohoto území potvrzuje početný výskyt velkých vzácných savců, mezi které patří medvěd, vlk, jezevec, rys, vydra, kuna. Ozdobou

živočišného světa v pásmu nad horní hranicí lesa jsou například kamzík a svišť. Vycházejíce z potřeby chránit mimořádně vzácné reliktní a endemické druhy flóry a fauny, vegetace, zbytky

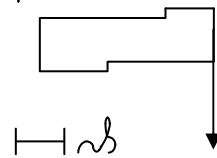
původních lesních porostů, reliéfu, jevy glaciální morfologie, povrchových a podzemních vod, půdní apod., bylo na území TANAPu naplánováno v roce 1991 37 nových Státních přírodních rezervací

- SPR - a tři chráněná naleziště - CHN. V únoru 1993 obdržel TANAP certifikát o udělení Statutu biosférické rezervace od UNESCO v Paříži. TANAP se tak zařadil do celosvětové sítě biosférických rezervací

jako "Tatranská biosférická rezervácia". Přírodu TANAPu v posledních letech ohrožují četné kumulované faktory lidské činnosti v globálním i lokálním měřítku. Z globálních faktorů jde o vliv imisí (kyselá dešť),

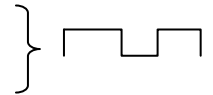
__ tučně

┌ velmi

┌ se jedná

} __ tučně

┌

┌ glaciálního

┌ fond

┌ zřízeno

__ vycentrovat

__ Arial

__ Arial

┌

__ podtržené

┌

exhalátů ze spalování fosilních paliv,
 ozónu apod. Z lokálních faktorů především
 situovaná prostoru urbanizace ve vysokých
~~kopech~~ národního parku, vysoká a v některých
 prostorech až nadměrná návštěvnost, problémy

dopravy, ~~netříděné~~ odpady, diskutabilní
 kandidatura na konání zimních olympijských
 her apod. Pohoří Vysoké Tatry se nachází

v severní části Slovenska na hranicích
 s Polskem. Jedná se o nejvyšší slovenské

pohoří s charakteristickými štíty a hlubokými
údolími. Tyto faktory mají negativní vliv

na zdravotní stav lesů, na vodu, půdu, ale

přírody složky také na ostatní (rostliny
 a živočichy). Vysoké Tatry jsou nejsevernějším

a zároveň ~~vysokým~~ 1 200 kilometrů dlouhého
 Karpatského oblouku. Oblast ~~těch her~~ Tater
 je jedním z ~~hezkych~~ a nejnavštěvovanějších
 míst Slovenska. Turisté obdivují především
charakteristické skalní vrcholy a dobré

podmínky pro lyžování a zimní sporty. Kolmo
 k hřebenu Vysokých Tater navazuje významné
krasové území Slovenska Belianské Tatry.
 Oblast Vysokých i Belianských Tater je
 součástí "TANAPu" od roku 1949. Za národní

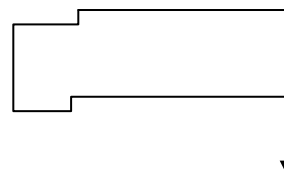
symbol Slováků je považován ~~Tatrok~~ řiváň.
 Jde tatranský štít s výškou 2 495 metrů
 nad mořem. Jak je to s ~~luxusním~~ ubytováním
 v Tatrách? Ubytovaní v Tatrách je dnes
na špičkové úrovni západoevropských zemí.

__ tučně

┌─┐ nadmořských výškách

┌─┐ znečištění

__ tučně

┌─┐ nejvyšším místem

┌─┐ Vysokých

┌─┐ nejkrásnějších

__ vycentrovat

} = tučně

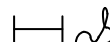
} __ Arial

__ podtržené

┌─┐ K

┌─┐ o unikátní

} __ tučně